

زیر آسمان فیروزه ای

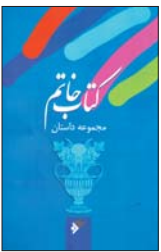
نشست نقد و بررسی آثار «رازه تباتبایی»

● **شرق:** نشست نقد و بررسی آثار «رازه تباتبایی» ساعت ۱۷ روز ۲۷ آذر با حضور جواد مجابی (منتقد)، بهروز دارش (مجسمه‌ساز) و محمدحسن حامدی (سرمدیر مجله تندیس) در گالری «شهرپور» برگزار می‌شود. به گزارش خبرگزاری برنا، این نشست در حاشیه نمایشگاه آثار رازه تباتبایی، مجسمه‌ساز و نقاش پیشرو ایرانی، برپا می‌شود که از پنجم آذر تا سوم دی در گالری «شهرپور» در حال برگزاری است. در نمایشگاه رازه تباتبایی ۲۵ مجسمه و ۱۰ تابلوی نقاشی به نمایش درآمده است، همچنین دست‌نوشته‌ها، پوستر نمایشگاه‌های این هنرمند و کتاب‌های او در سالن دیگر نمایشگاه در معرض دید عموم قرار گرفته است. رازه تباتبایی (طباطبایی) در سال ۱۳۰۹ در تهران به دنیا آمد. و نقاش، مجسمه‌ساز، شاعر و نمایشنامه‌نویس بود. این هنرمند نگارخانه «مجره جدید» را که اولین نگارخانه ایران و یکی از مراکز فرهنگی مهم زمان خود بود، تأسیس کرد. رازه نام خود را تباتبایی امضا می‌کرد. تباتبایی در ۲۰ بهمن سال ۱۳۸۶ در ۷۷ سالگی درگذشت. او هنگامی جهان را ترک کرد که قرار بود زمستان همان سال موزه هنرهای معاصر تهران نمایشگاهی بزرگ از آثارش ترتیب دهد. فرهنگستان هنر هم بنا داشت در اردیبهشت ۸۷ بزرگداشتی همراه با نمایشگاهی از آثار او برپا کند؛ نمایشگاه‌هایی که مشروط به بهبود نسبی رازه شده؛ اما هرگز صورت واقع نگرفت. علاقه‌مندان برای حضور در نشست نقد و بررسی آثار این هنرمند می‌توانند ساعت ۱۷ روز ۲۷ آذر به گالری «شهرپور» به نشانی تهران، الهیه، خیابان خزر شمالی، نب‌بست هرمز، پلاک ۹ مراجعه کنند.

پیشخوان

دعوت به خواندن «کتاب خاتم»

● **شرق:** «کتاب خاتم» آن‌طور که ناشر در مقدمه خود نوشته، بخشی از برگزیده‌های نخستین جشنواره خاتم است و ۹ داستان کوتاه را درباره پیامبر اسلام دربر می‌گیرد. در این کتاب، داستان‌های صد مثلث (آرش صادق بیگی)، هندی (یاسین حجازی)، الکی؟ (امین شیرپور)، ایمان ستمی (مسعود صادقی)، تا محمد (علی آرمین)، خاک صحنه (رضا احسان‌پور)، شوالیه تاریکی (ابراهیم نجف‌زاده)، آن سنگ! (مهدی کفاش) چنین گفت ابولویس... (ابراهیم حسن‌بیگی) به چاپ رسیده است. مؤسسه شهر کتاب، بنیاد ارشاد و رفا امام صادق (ع) و مجمع ناشران انقلاب اسلامی، جشنواره خاتم را در بخش داستان کوتاه با محوریت سیره پیامبر رحمت، حضرت محمد مصطفی صلوٰت‌الله‌علیه‌وآله برگزار کرده‌اند که از بین ۹۵۰ اثر ارسالی در دو بخش کودک و نوجوان، این آثار برگزیده بخش بزرگ‌سال است که در کتابی به نام کتاب خاتم منتشر شده است. زمان اطلاع‌رسانی درباره برگزاری یادآوری شده بود؛ داستان‌نویسان باید به دو نکته مهم توجه داشته باشند؛ یکی مستندبودن داستان‌هاست؛ یعنی منابعی که از آن برای نوشتن داستان استفاده می‌شود، باید سندیت داشته باشند و دوم اینکه داستان‌ها باید پیامی برای مردم و شرایط کنونی جامعه امروز داشته باشند. بنابراین در این قوه از منابع مستند و معتبر استفاده کرده‌اند و البته که در تلفیق و آمیزش با تکنیک‌های داستان کوتاه نوشته شده‌اند. همچنین از شرکت‌کنندگان خواسته شده بود آثار خود را حداقل در یک خط و حداکثر، پنج‌هزار کلمه بنویسند، یعنی تعریفی جامع از یک داستان‌ک تا یک داستان کوتاه عادی. در این کتاب که برگزیده نخستین دوره این رقابت است، مخاطب فقط با یک نام آشنا روبه‌رو می‌شود و شاید این هم انگیزه‌ای باشد برای جوان‌ترها که با نگاه تشویقی، داستان کوتاه بنویسند. موضوعات مذهبی طرفداران بسیاری دارد و این خود انگیزه‌ای خواهد بود برای اینکه جوان‌ترها با تحقیق درباره سیره پیامبر اکرم، بخواهند داستان کوتاه که امری خلاقه و تخیلی است، بنویسند. از سوی دیگر این جایزه به بخش خصوصی مرتبط است و همین نکته‌ای است که در پروبال‌دادن به آدم‌ها در یک جامعه روبه‌رشد می‌تواند بسترساز منافع فرهنگی و نگهدارنده ریشه‌های مذهبی و سنتی باشد. در مقدمه کتاب به قلم ناشر می‌خوانیم: برگزارکنندگان کتاب را واقفند که این نخستین گام بود که برداشته شد و هنوز راه‌های رفته بسیار در پیش است. ظرفیت‌های داستانی بسیاری باید شکوفا شود و چه بسیار فرم‌ها که تاکنون کشف نشده و نویسندگان ما در این مسیر به آنها دست خواهند یافت. «کتاب خاتم» در دوهزار ۱۳۲ نسخه از سوی دفتر نشر فرهنگ اسلامی منتشر شده است.

آتن و نیکوزیا، دو مقصد برای آغاز تصویربرداری

همراهی «اوج» با پایتخت

که این طرح با مدیران تلویزیون در میان گذاشته شد، از طرح استقبال شد و برنامه‌ریزی‌ها برای ساخت فصل پنجم سریال شروع شد. غفوری در پاسخ به این پرسش که تبلیغات مؤسسه اوج در این فصل از سریال

مثل فصل‌های گذشته در سریال خواهد بود یا خیر؟ گفت: «مؤسسه اوج تنها به‌عنوان حامی مالی پروژه حضور دارد و قرار نیست تبلیغی در سریال داشته باشد». او در پاسخ به این پرسش که این سازمان از فعالیت‌های بیشترش در حوزه ساخت فیلم و سریال خبر داد، ساخت ۱۶ سریال که پنج سریال آن الف ویژه خواهد بود و قرار است این زنجیره تولید ادامه داشته باشد؛ سریال‌هایی که هرکدام از آنها با موضوعاتی از قبیل نقش اجتماعی مسجد در زندگی شهری، روایت تاریخ معاصر ایران در زمان جنگ را روایت می‌کنند. اما گویا تازه‌ترین محصول مؤسسه اوج، فصل پنجم سریال «پایتخت» خواهد بود. حبیب‌الله والی‌نژاد، مدیر مرکز فیلم و سریال سازمان اوج، دراین‌باره گفته: در مذاکرات به‌عمل‌آمده، سری پنجم سریال «پایتخت» با سرمایه‌گذاری سازمان اوج و با حضور گروه سازنده این سریال قطعی و پیش‌تولید کار نیز بلافاصله آغاز شده است.

کشورهای بحرانی یا توریستی؟

الهام غفوری، تهیه‌کننده سریال «پایتخت»، در گفت‌وگو با «شرق» درباره دلایل ساخته‌نشدن نسخه سینمایی این فیلم صحبت کرد. او گفت: «واقعیت این است که موضوع سریال آن‌قدر جذاب بود که مدت‌ها صحبت ساخت نسخه سینمایی این سریال مطرح بود، اما بنا به دلایلی از ساخت نسخه سینمایی آن منصرف شدیم و زمانی

هنر

گفت‌وگو با همایون ارشادی

موفقیتی، شروعش با کیارستمی و تداومش با فرهادی

شناخت من از این حوزه به درک فضایی که قرار است در آنجا مسئولیتی را بپذیرم کمک کند، اما به‌هیچ‌وجه تأثیری در میزان فروش آثار ندارد.

❧ **مدتی از ایران دور بوده‌اید و گهگاه خبر ساخت فیلمی با حضور شما در خارج از ایران رسانه‌ای می‌شود، در حال حاضر**

مشغول بازی در پروژه‌های هستد یا خیر؟
بله، مدتی از ایران دور بودم، اما این‌بار سفر کاری نبود و البته پروژه‌هایی که تا پیش از این در خارج از ایران کار کردم به مرور اکران خواهند شد، اما پیشنهادهایی برای بازی در سینمای ایران دارم که مشغول مطالعه فیلم‌نامه و انتخاب هستم.

❧ **«آخرین بازمانده» نماینده ارمنستان؛ فیلمی که شما در آن ایفا نقش کردید هم به‌عنوان یکی از گزیده‌های نامزدی در کلدن گلوب مطرح بود. اصغر فرهادی هم به‌عنوان نماینده سینمای ایران در این جایزه معتبر جهانی حضور دارد. واکنشتان به نامزدی فرهادی در کلدن گلوب چیست؟**

خوشحالم که فیلم تازه اصغر فرهادی، «فروشنده»، نامزد این جایزه شده و مدت‌هاست نمایندگی سینمای ایران را در معتبرترین جشنواره‌های خارجی برعهده دارد. متأسفم که اسم شهاب حسینی با بازی درخشانش در فهرست بهترین بازیگران نیست، هرچند این‌بخش برای فیلم‌های خارجی وجود ندارد. خوشبختانه ارزش سینمای ما که با عباس کیارستمی در جشنواره‌های معتبر جهانی شناخته شد و با فرهادی ادامه پیدا کرد، روبه‌روز بیشتر می‌شود و امیدوارم بعد از فرهادی نیز کسانی ادامه‌دهنده این راه باشند و نام سینمای ایران بیش از پیش در جهان شناخته شود.

گفت‌وگو با داوود کیانیان، نویسنده و کارگردان تئاتر کودک

در ناهاهنگی‌ها هماهنگ عمل می‌کنیم

رضا آشفته

داوود کیانیان، برادر بزرگ‌تر و اولین معلم و راهنمای رضا کیانیان در نوجوانی بوده و مطمئنا سال‌ها برای بسیاری از دانش‌آموزان ایرانی این رابطه معلم و شاگردی را داشته است. تخصص داوود کیانیان، نمایش‌نامه‌نویسی و کارگردانی تئاتر کودکان و نوجوانان و نمایش‌های خلاق است. کیانیان در زمینه وضعیت تئاتر کودک و نوجوان پاسخ‌گوی پرسش‌های ما بوده است. امسال جشنواره تئاتر کودک از ۲۲ تا ۲۷ آذر در همدان برگزار می‌شود و همین بهانه خوبی است برای گفت‌وگو با او.

- **تحقیق و گردآوری آثار نمایشی «جبار باغچه‌بان» و چاپ این آثار.**

حضور دست‌اندرکاران تئاتر کودکان و نوجوانان

در «آرامگاه جبار باغچه‌بان» در پنجاهمین سالگرد آن روان‌شاد.

انتشار سه کتاب نظری در زمینه تئاتر دانش‌آموزی با همکاری انتشارات همراه.

❧ **در زمینه آموزش چه می‌کنید؟**

در این بخش جدای از چاپ سه کتاب آموزشی در زمینه «تئاتر دانش‌آموزی»، «نمایش‌نامه‌نویسی» و «کلیدهای آشنایی با تئاتر کودک و نوجوان» با همکاری انتشارات همراه، طرح جامعی برای «مدرسه تئاتر کودک و نوجوان» تهیه شده که می‌تواند با همکاری یک متولی در آینده اجرایی شود.

❧ **چرا نباید برابری بین عرضه و تقاضای تولیدات کودک و نوجوان که بیشترین و مهم‌ترین جمعیت سرزمینان را تشکیل داده‌اند، برقرار شود؟**

چرا نباید تاکنون برای جبار باغچه‌بان که نزدیک به یک قرن از آغازگری‌اش در تئاتر کودک در ایران می‌گذرد، در این زمینه بزرگداشت گرفته شود؟ چرا تاکنون که نیم‌قرن از درگذشت این آغازگر ادبیات نمایشی کودک در ایران می‌گذرد، هنوز که هنوز است آرمگاه آن به مخروبه تبدیل می‌شود و درش به روی زیارت‌کنندگانش بسته باشد؟

چرا بعد از گذشت صد سال تئاتر کودک و نوجوان ما یک نشریه تئاتری ندارد؟

چرا با وجود این‌همه دانشکده‌های جورواجور تئاتری هنوز که هنوز است رشته تئاتر کودک و نوجوان جایش در آموزش آکادمیک ما خالی است؟

از این دست سؤال‌ها بازمی‌م‌شود عنوان کرد که پاسخش این است: ما در ناهاهنگی‌ها هماهنگ عمل می‌کنیم.

❧ **چه اتفاقاتی باعث می‌شود ما همواره در زمینه تئاتر**

مشغول می‌شدند و آخری حمایت‌هایی که از مرحوم «نیزاده» و روش آموزشی او می‌شد که با نمایش توأم بود. ❧ **از صد سال پیش و با آنچه از باغچه بان شروع شده و دیگران در سروسامان‌دادن به آن، تلاش کرده‌اند، آیا تولیدات تئاتری امروزان جواب‌گوی نیاز کودکان و نوجوانان خواهد بود؟**

خیر، به‌هیچ‌وجه. ما تنها با کمیت ناچیزی از تولید به همت اهالی تئاتر کودک، پاسخ‌گوی «تئاتر برای کودکان و نوجوانان» هستیم، اما در زمینه «نمایش خلاق»، «بازی‌های نمایشی»، «تئاتر دانش‌آموزی» و «تئاتر در مورد کودکان و نوجوانان» یا اصلا فعالیت نداریم یا اگر هست به‌هیچ‌وجه کافی به نظر نمی‌رسد.

❧ **چه مشکلات حادی امروز موانع اصلی رشد تئاتر کودک و نوجوان است؟**

نبود حمایت از این‌گونه فعالیت‌ها مشکل اصلی رشد این تئاتر است. وقتی حتی این فعالیت‌ها «مولوی» مشخصی ندارد و هرکس ساز خود را می‌زند و صرفاً منافع محدود خود را در نظر دارد، چیزی بیشتر از این نمی‌توان انتظار داشت.

❧ **چشم‌انداز این تئاتر چیست؟**

بدون شک این تئاتر کج‌راه و مریز‌راه خود را خواهد رفت؛ چنان‌که تاکنون رفته است. استعدادهای بسیار خوبی با ظرفیت‌های بالایی در زمینه یافت می‌شود که متأسفانه به دلیل نبود حمایت، بعد از چند سال با صرف هزینه‌های بسیار، ناچار به کناره‌گیری می‌شوند یا خلاقیت‌هایشان رو به زوال می‌گذارد. کسانی که می‌مانند و باز هم فعالیت می‌کنند و جوشش‌های خوبی نیز دارند، هنرمندان استثنایی هستند که هیچ مانعی نمی‌تواند از حرکت آنها جلوگیری کند. در صورت حمایت، این تئاتر می‌تواند مانند سینمای ایران جایگاه ارزشمندی در تئاتر کودکان جهان داشته باشد.

❧ **خودتان چه توصیه‌هایی برای رشد تئاتر کودکان و نوجوان دارید؟**

وقتی حمایت‌های لازم را نمی‌بینیم، دست روی دست نگذاریم و منتظر بنشینیم تا این اتفاق بیفتد یا عطای این کار را به لقایش ببخشیم و این وادی را ترک بگوییم؛ چنان‌که تاریخ این هنر نشان می‌دهد و بزرگمردانی مانند «جبار باغچه‌بان» با زندگی خود این راه را ترسیم کرده‌اند. استفاده از توان شخصی و پتانسیل گروهی، می‌تواند بسیاری از این معضلات را حل کند. خلاصه آن‌که با تکیه بر یکدیگر روی پای خودمان می‌ایستیم. خودمان متولیگری آن را برعهده بگیریم و مدیریت‌اش کنیم. وقتی در این زمینه دانشگاه نداریم، با مطالعه و تجربه باید این کمبود را جبران کنیم. وقتی نهادهای مربوطه حمایت‌های لازم را از ما نمی‌کنند، خود با تشکیل «ان‌جی‌او» باید به کارهایمان سروسامان دهیم. در این زمینه طرحی تهیه کرده‌ام که می‌تواند به گسترش، پویایی و رشد این تئاتر بینجامد. وقتی نهادهایی هستند که مقاطعی از حمایت این تئاتر دریغ ندارند، قدر آنها را بدانیم و ما هم با حمایت از آنها به رشد تئاتر مورد علاقه‌مان کمک کنیم. یکی از این نهادها که چند سالی است به رشد تئاتر کودک و نوجوان کمک می‌کند، «جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان» همدان است که در حد توانش به حمایت از این تئاتر پرداخته است. برایشان آرزوی موفقیت دارم.

چهاره روز

در مراسمی با حضور صالحی‌امیری

معارفه «مظاهری» به‌عنوان رئیس جدید «اکو»

● جلسه تودیع و معارفه رئیس مؤسسه فرهنگی اکو با حضور سیدرضا صالحی‌امیری، وزیر ارشاد، عصر دوشنبه ۲۲ آذر برگزار شد. سیدرضا صالحی‌امیری، وزیر ارشاد، به‌عنوان اولین سخنران این مراسم گفت: صمیمانه تقدیر می‌کنم از حضور شخصیت‌های مؤثر فرهنگی و دولتی همچون علی جنتی که خدمات زیادی برای فرهنگ این سرزمین انجام داده و می‌دهند. ایشان همیشه منشا خبر بوده و هستند و همچنین تشکر می‌کنم از دکتر مرتضی بانک که از ابتدای تشکیل دولت تا امروز صادقانه تلاش کردند. او افزود: حوزه فرهنگی، حوزه بسیار گسترده و ارزشمندی است و ما در کشورهای عضو اکو ریشه‌های مشترک فرهنگی داریم. برای اینکه شرایط منطقه را بهبود ببخشیم راه‌حلش فرهنگ است و بنابراین پیشنهاد من به دکتر مظاهری این است که بیش از هر زمان دیگری نیازمند گسترش تعاملات، سازگاری و انسجام فرهنگی هستیم. من از همکاری ایشان در دانشگاه هستم و از این منظر انتخاب ایشان معنادار است زیرا مظاهری مابانی و مباحث فرهنگی را می‌شناسد که این خود یک نقطه قوت است. صالحی‌امیری افزود: نکته دوم که دکتر مظاهری باید به آن توجه کند این است که سطح روابط فرهنگی را از سطح دولت‌ها به سطح ملت‌ها ارتقا دهد. من اعتقاد دارم ترکیه کشور بزرگی است و ظرفیت‌های بسیاری دارد. پاکستان کشوری است که ما از دیدن آن را به‌عنوان مهد فرهنگی می‌شناسیم. آذربایجان هم یک ظرفیت و فرصت طلایی در منطقه است. تاجیکستان کشور دوست و برادر ماست. افغانستان که پاره تن جهان اسلام است و تاریخ دیرینه‌ای دارد. قزاقستان را در منطقه داریم، ترکمنستان را داریم که به‌واسطه شناختی که از مخدوم قلی داریم، یکی از نجیب‌ترین کشورهاست و همچنین نجیب‌ترین اقلیت قومی ما ترکمن‌ها هستند که وفادارترین قوم در کشورند. قرقیزستان که تاریخی کهن دارد و در نهایت ازبکستان که مایه افتخار حوزه فارسی‌زبانان است.

او افزود: حضور آقای مظاهری بدون تعلق عاطفی‌ای که من به ایشان دارم می‌تواند برای کشورهای عضو اکو حلقه وصل باشد. در ادامه، مرتضی بانک، رئیس نهاد ریاست جمهوری، درباره دستاوردهای مؤسسه فرهنگی اکو سخنرانی کرد. در ادامه، محمدمهدی مظاهری، رئیس جدید سازمان فرهنگی اکو، گفت: من سابقه حضور در کارهای اجرایی در این سال‌ها نداشتم‌ام، چرا حالا این کار اجرایی فرهنگی را پذیرفتم؟ اولاً یکی از ویژگی‌های منحصربه‌فرد اکو در جهان، این است که بیشتر روی مردم، نخبگان، فرهنگ و هنر تمرکز دارد. اگر به نخبگان جهان بهای بیشتری بدهیم، جهان به جای بهتری تبدیل خواهد شد، در نتیجه باید توجه را به سمت نخبگان و مردم ببریم.

مظاهری ادامه داد: وقتی شناخت بیشتری داشته باشیم، امکان جنگ کمتر می‌شود، کشورهای عضو اکو با این جمعیت، دومین اتحادیه جهانی هستند و بسترهای مشترک اکو این ظرفیت را دارد برای گفت‌وگوی فرهنگی. در تمامی این فرهنگ‌ها عناصر وجود دارد که در بهبود زندگی بشر نقش مهمی را ایفا می‌کنند و باید بدانیم که محور مردم هستند. ما شادیم که در بیشتر کنفرانس‌ها نخبگان علمی اختلاف‌نظرهای بسیار محدودتری با هم دارند.

ادامه از صفحه ۹

انزجار از وضع موجود

پیتر از اینکه نه می‌تواند کار را ترک کند و نه می‌تواند به آن ادامه دهد، منجر است و این انزجار را در سرتاسر نمایش در قالب تخاصم علیه همکاران و رئیسش به بیرون می‌ریزد. با وجود این، اگرچه آشپزخانه نمایش موفق از وضعیت کار در عصر جهان‌شمول سرمایه است، ایرادی که در این متن و نمایش باقی می‌ماند و مخاطب نمی‌داند آن را باید به گردن نویسنده بیندازد یا کارگردان، کمرنگ‌بودن روایات و شخصیت‌پردازی‌های زنان کارگر است، چه، در طول نمایش شاهد روایاتی از خستگی‌ها، آرزوها و ناامیدی‌های کارگران مرد نمایش هستیم، درحالی‌که حضور زنان کارگر در این نمایش در برده‌ای از ابهام و بی‌مقداری باقی می‌ماند و مخاطب را نیز به‌نوعی مشاهده صرف و نیندیشیدن درباره تغییر وضع موجود دعوت می‌کند.